

Geschiedenis van de Belgische Post in de numismatiek

Frans de Tassis organiseerde de Europese Post met Brussel als definitieve hoofdzetel. In maart 1501 benoemde Philips de Schone hem tot Kapitein en Postmeester-Generaal. De vorst vernieuwde zijn mandaat het jaar erna en sloot een nieuw verdrag met zijn trouwe dienaar, waardoor die de link werd tussen de Nederlanden, het hof van Maximiliaan in Duitsland en zelfs het hof van de Franse koning.

Vanuit zijn machtspositie engageerde Frans zich om het postvervoer van Brussel naar Innsbruck te verzekeren binnen vijf en een halve dag in de zomer, binnen zes en een halve dag in de winter. Achteneveertig uur volstonden voor de verbinding Brussel-Parijs. Toledo was bereikbaar in twaalf dagen en Granada in vijftien! De postglorie van Frans de Tassis bereikte haar hoogtepunt.

Nadat zijn functie als Kapitein en Postmeester-Generaal door Philips de Schone hernieuwd was, vernam hij niet zonder trots dat Maximiliaan, de aartshertog Karel en Margareta van Oostenrijk hem hetzelfde vertrouwen schonken. Op dat ogenblik besliste hij zijn thuis naar Mechelen over te brengen waar de jonge Karel de Vijfde tot prins werd opgeleid door zijn tante Margareta van Oostenrijk. Per akte uit datzelfde jaar 1507 verwierf hij een hotel in de Dijlestad, dichtbij het paleis van de landvoogdes der Nederlanden.

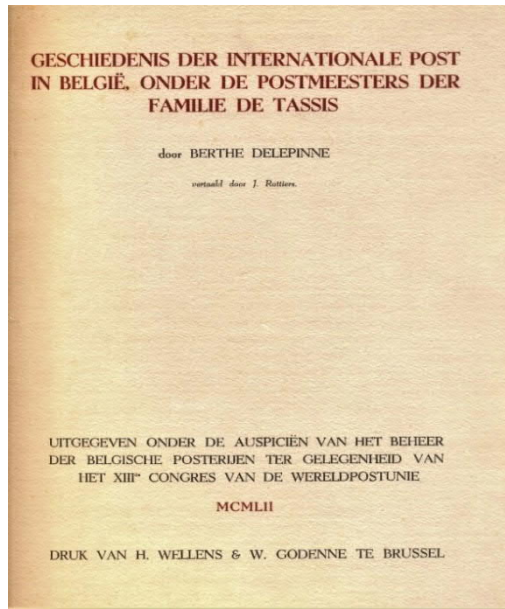
Toen Frans de Tassis 55 jaar was brak het moment aan om terug te blikken en zijn bezittingen veilig te stellen, zodat hij ingedeekt was tegen onaangename verrassingen. Hij deed dan ook afstand van alle onroerende en roerende goederen die hij nog bezat bij Bergamo en maakte van Mechelen zijn definitieve woonplaats. Dat was toen ook een aangename plek, niet het minst door de aanwezigheid van het Hof.

Ongehinderd door zijn leeftijd en zeer gehecht aan zijn privileges, zette hij zijn werk als Postmeester verder. Deze bezigheid was altijd zijn echte bestaansreden geweest. Wel moest hij onder ogen zien dat hij zijn taak enkel nog kon uitvoeren dankzij de toegewijde hulp van zijn neef Jean-Baptiste die hem in Mechelen was komen vervoegen.

Frans de Tassis overleed in 1518.

Bronzen gedenkplaat op de hoek van de Kleine Zavel en Regentschapsstraat in Brussel.

Cover van het boek ‘Geschiedenis der internationale post in België, onder de postmeesters der familie de Tassis’ uitgegeven ter gelegenheid van het XIII^{de} Congres van de Wereldpostunie in 1952.

Van Dionant De Caceres, Carlos (1899-1969)

Ae – 70 mm, 148 g

100-jarig bestaan van de eerste Belgische postzegels door Jacques Wiener.

Voorzijde: Hoofd van Jacques Wiener n.l.

• **CENTENAIRE DE L'EMISSION DES PREMIERS TIMBRES POSTE BELGES · 1815 JACQUES WIENER GRAVEUR 1899 1849-1er JUILLET 1949**

Keerzijde: Wapenschild met tornadoïhelm erboven.

• **1499-450c ANNIVERSAIRE DE L'INSTALLATION A BRUXELLES DU SIEGE DE LA POSTE INTERNATIONALE PAR MESSIRE FRANÇOIS DE TASSIS**

Van Dionant De Caceres, Carlos (1899-1969)

Ae – 77 mm, 133 g

Voorzijde: Wapenschild met tornadoihelm erboven.

1499 / FRANÇOIS de TASSIS

FONDE · LE · SIEGE · DE · LA · POSTE · INTER^{LE} · A · BRUXELLES

Keerzijde: blanco

Epreuve d'artiste / kunstenaarsproeve.

Van Dionant De Caceres, Carlos (1899-1969)

Ae – 60 mm, 94 g

Voorzijde: Wapenschild met tornadoihelm erboven.

1499 / FRANÇOIS de TASSIS

FONDE · LE · SIEGE · DE · LA · POSTE · INTER^{LE} · A · BRUXELLES

Keerzijde: Postduif boven wereldbol.

· UNION · POSTALE · UNIVERSELLE · XIIIE CONGRES · BRUXELLES · 1952

Jean De Bast (1883-1975)

Was een uitzonderlijk graveur, stamde uit een drukkersfamilie en genoot één van de meest complete artistieke opleidingen. Op elfjarige leeftijd volgde hij tekenles aan de Sint-Lucasacademie te Brussel. Op zijn veertiende werd hij toegelaten tot de academie voor Schone Kunsten te Brussel. De Bast wilde alle kunstvormen leren en ging beeldhouwen. Hij bestudeerde de anatomie en het perspectief, legde zich ook toe op het pentekenen (onmisbare techniek voor een postzegelgraveur) en het etsen. Na als fijnregelaar bij de Spoorwegen te hebben gewerkt, ging hij in 1907 aan de slag in het Zegelwerkhuis in Mechelen waar hij op proef was aangeworven als graveur. Hij moest er post- en bankvignetten retoucheren. Onder de Duitse bezetting gebruikte hij zijn talenten om de strijd tegen de bezetter aan te gaan. Hij maakte stempels om valse paspoorten te leveren aan geheimagenten. Hij werkte samen met de inlichtingendiensten van de geallieerde legers en maakte tekeningen voor een ondergrondse krant, *La Belgique Enchaînée*. Hij imiteerde de Duitse bandjes waarmee de militaire telegrammen werden verzegeld.

Vz. **FRANCISCUS DE TASSIS**
MAGISTER POSTARUM
+ 1502 + 1518 +

Kz. Blanco

Jean De Bast (1883-1975)

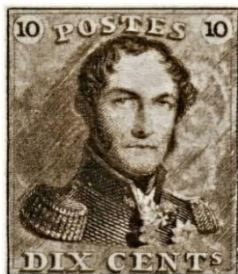
Meestergraveur ontwierp meer dan honderd Belgische postzegels in de periode 1926-1967

Ae – 69 mm, 146 g

Vz. **FRANCISCVS de TAXIS·MAGISTER·POSTARVM**
·SERENISSIMI·PRIN·KA·ARCHI·DVCX·AVS·
1502 – 1518

Kz. **PRO • POST** met logo en ingegraveerde naam **J. LECHIEN**
 Jean De Bast (1883-1975)
 Ae – 69 mm, 137 g

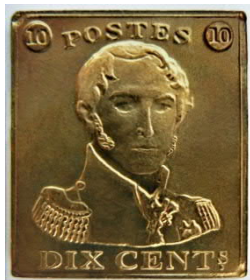

De eerste Belgische postzegel uitgegeven in België op 1 juli 1849. De postzegel werd ontworpen door Charles Baugniet, naar een schilderij van Liéven De Winne.

Vz. **1849 – 1949 BEPITEC OFFERT PAR A. DE COCK**
 Kz. Blanco
 Anoniem 20e eeuw
 Ae – 31 × 37 mm, 18 g

De naam BEPITEC was de naam van de “Internationale Philatelistische Tentoonstelling van het Eeuwfeest der Belgische Postzegels” te Brussel in 1949. André de Cock (1880-1964) was conservator van het Postmuseum te Brussel van 1936 tot 1951.

Vz. Eerste Belgische postzegel met de beeldenaar van Koning Leopold I
POSTES DIX CENT^S

Kz. **1849 – 1999** postlogo
 Anoniem 20e eeuw
 Ae – 25 × 28 mm, 12 g
 Deze penning maakt deel uit van de Belgische muntenset 1999 “150 jaar Postzegels in België”, uitgegeven door de Koninklijk Munt van België.

De minister van Openbare Werken, Frère-Orban, had aan graveur Jacob Wiener gevraagd deze postzegels te vervaardigen. Wiener (1815-1899), geboren in het Rijnland, was bekend als graveur van medailles en in 1845 verwierf hij de Belgische nationaliteit. Robinson, een medewerker van de Engelse firma Perkins en Bacon, specialist in gravuredruk voor het illustreren van brieven en portretten, graveerde de oorspronkelijke matrijs.

Charles Baugniet, een gegeerd schilder in die tijd, was afkomstig uit Brussel en tekende het portret van Koning Leopold I.

De goede ervaringen in België heeft Nederland ertoe aangezet de gravure van de eerste Nederlandse postzegels ook aan Wiener toe te vertrouwen.

Vz. LEOPOLD PREMIER ROI DES BELGES, hoofd van Leopold I naar links
Kz. BEPITEC met onderaan het wapenschild van de stad Brussel midden het jaartal 1949
Ae – 50,9 mm, 53 g

Vz. Postzegel type *Medaillon*, 20 cent uitgifte 1865, Leopold I in profiel hoofd naar links
POSTES 20 CENT 20
Kz. **E.A.B.** (Echangistes Amateurs Belges) **1934 - 1969**
Anoniem 20^e eeuw
Ae – 50 mm, 44 g

E.A.B. is een bekende postzegelkring te Brussel die zijn 35-jarig bestaan vierde in 1969.

De eerste postzegels waren ongetand. Pas in 1863 verschenen getande Belgische postzegels van het zogenaamde type *Medaillon*.

Om postzegelvellen te snijden was een schaar nodig, wat, rekening houdend met de zorg die er moest worden aan besteed, een aanzienlijk tijdverlies veroorzaakte. Er werd een beroep gedaan op privéondernemingen om het probleem op te lossen en de postzegelvellen mechanisch te tanden.

Bibliografie

Mary Michel: *Geschiedenis van de Belgische Post. Van de oorsprong tot de liberalisatie*, Tubize 2011.

Renoy Georges: *Geschiedenis van de Post*, Lannoo nv, Tiel 1999.

Pierre Mannaert

Dit artikel werd gepubliceerd in *Muntklapper* 107, juli-augustus-september 2020